

Bilaga 2

Inför Analysrapport Vår-23

Frågeställningar och underlag inför samtal

Innehåll

Inför Analysrapport Vår-23	1
Frågeställningar och underlag inför samtal.....	1
Rektorer och andra utvalda grupper;	2
För biträdande rektorer inom förskola och grundskola	2
Vi vill särskilt följa upp följande med er;	2
Även följande – utifrån behov och tid	2
Vi vill även diskutera	3
Exempel från verksamhetsberättelse och kapitel förväntad utveckling	3
Förskola	3
Arbetsmiljö	3
Kompetensförsörjning framåt.....	3
Grundskolan	3
Kompetensförsörjning:	3
Lokalförsörjning:	3
Frånvaro -Närvaro:.....	4
Omvärlden - Modernmålsenheten:	4
Anpassad skolform	4
Kulturskolan	4
Från delår 2.....	4
Barn-och elevhälsan (BEH)	5
Wisbygymnasiet	5
Vuxenutbildningen	6
Validering för kompetensförsörjning och livslångt lärande	6
Lärcentrum – utvecklas	6
Folkhögskolan	7
Från delår 2.....	7
Arbetsliv och Etablering.....	7
Ukraina och omvärlden.....	7
Ökade statliga och lokala satsningar	7
Ungdomsavdelningen	7

Rektorer och andra utvalda grupper;

- Välj minst en aktivitet i VP23 som ni vill lyfta fram och där ni ser god utveckling.
- Välj minst en aktivitet där ni behöver mer energi/stöd för att få mer utväxling i arbetet
- Hur ser ni på området kommunikation – vad fungerar bra och mindre bra? Utifrån kommunikationsstrategi UAF.
  - Internt inom egen avdelning och enhet
  - Från förvaltningsledning till avdelning till enhet
  - Från central förvaltning till avdelning till enhet
  - Från enhet till avdelning till central förvaltning till förvaltningsledning
  - insidan och gotland.se
- Områden eller processer som behöver kartläggas och utvecklas
- Behov av gemensamma kompetenshöjande insatser
- Övrigt?

För biträdande rektorer inom förskola och grundskola

Vi vill särskilt följa upp följande med er;

- Hur var er introduktion till tjänsten som biträdande rektor
  - Vad tycker ni fungerade bra?
  - Vad upplever ni saknades?
- Vilka utbildningar har ni genomfört i er tjänst som biträdande rektor?
- Vilka områden anser ni att ni behöver kompetensutveckla er inom?
- Vad saknar ni för stöd i ert dagliga arbete?
  - Mentor?
- Är ert uppdrag tydligt?
- Anser ni att ni känner till hur organisationen fungerar centralt och lokalt inom UAF och Regionen?

- Är det svårt att veta vilka "nyckelpersoner/funktioner" ni behöver ha kontakt med i er roll?

Även följande – utifrån behov och tid

- Prioriteringar i "korselden". Upplevelsen av att vara chef i en kommunal verksamhet – olika intressegrupper (politiker, elever/barn, vårdnadshavare, media ...) samt lagar och regler
- Ledarskapsutveckling i framtiden?
- Er kunskap om statliga och kommunala styrdokument
- Kunskap om rutiner, handlingsplaner och policys.
- Administrativa grundkunskaper, hitta rätt bland systemen.
- **Övrigt;**
  - Biträdande rektorer har även möjlighet att diskutera rektorers frågeställningar samt underlag förväntad utveckling

Vi vill även diskutera

Exempel från verksamhetsberättelse och kapitel förväntad utveckling

Förskola

Arbetsmiljö

Förskolan Gotland ligger i senaste mätningen som rapporterades in till SCB 2021 på 4,9 barn per årsarbetare. I arbetet med bemanning och antal barn per förskola så är nu två förskoleområden i gång i arbetet med strategisk hållbar bemanning (nämns fortsättningsvis som SHB). Arbetet går ut på att skapa en arbetsmiljö som minskar stress genom att schemalägga personalens tider utifrån hur det ser ut i barngrupp och på hela förskolan.

Kompetensförsörjning framåt

Den möjlighet som nu ges att utannonsera barnskötartjänster ger en stabilare organisation genom den kvalitetshöjning som blir när det går att söka och annonsera efter utbildade barnskötare. Rektorerna berättar även att andelen manliga sökanden har ökat när det finns fasta tjänster som barnskötare i stället för vikariat.

Årets rekryteringsprocess med inledande möte med mingel i Ljusgården med blivande förskollärare upplevs som positiv och har bidragit till en god process i årets rekryteringar av förskollärare. Dock är det fortsatt svårt att rekrytera till landsbygden där dagens höjda bensinpriser spelar in.

Grundskolan

Kompetensförsörjning:

En av grundskolans största utmaningar framöver är att rekrytera behörig personal. Som beskrivits ovan är vissa kompetenser mer svårrekryterade än andra. Utvecklingen av färre sökande till lärarutbildningarna är oroande. Grundskolan kommer att behöva arbeta med kompletterande kompetenser för att kunna ge alla elever den utbildning de har rätt till. HR- enheten på UAF arbetar ständigt med kompetensförsörjningsplanen och funderar över vilka insatser som är möjliga för att locka fler till yrket och underlätta vägen fram för dem som vill kompetensutveckla sig.

Insatser görs också för att utbilda de kategorier i skolans verksamhet som saknar utbildning. Under året har BIF (Barnskötare i fokus) varit en sådan satsning. Framöver finns planer på att erbjuda utbildade lärare att gå en variant av Skriva sig till lärande (STL), som alla grundskolans lärare fått del av, för att utveckla arbetet kollegialt. Lärare som är intresserade av att flytta till Gotland finns i varje rekryteringskampanj. Brist på bostäder och att vi inte alltid kan matcha önskad lön är en faktor som påverkar att grundskolan har ibland svårt att locka fler lärare till vår ö.

Lokalförsörjning:

En fortsatt utmaning är behovet av lokaler för fler skolor, framförallt resursskolan och särskolan. Resursskolan planerar för att samlokalisera tal- och språk F-6, samt utöka Lövstas verksamhet, vilket kräver nya eller andra lokaler. Behovet av fler platser på resursskolan och i särskilda undervisningsgrupper är stort och kan i dagsläget inte tillgodoses.

Särskolan får fler sökande år för år och även där behövs lokaler omgående för att bereda alla elever plats till ht-23. Det är också allt

fler av dessa elever som läser mot träningskola och behöver undervisning i en till en miljö, vilket ytterligare ställer krav på fler lokalteter.

Frånvaro -Närvaro:

Vi ser ett ökat antal elever med både frånvaroproblematik och behov av mer stöd. För att bättre kunna möta dessa utmaningar måste vi arbeta än mer förebyggande vad gäller upptäckt och insatser men också kring trygghetsskapande arbete. Satsningen på Högbyskolan och Klinteskolan med fullföljd utbildning har gett resultat för elevers närvaro. Ambitionen är att implementera handlingsplanen av det arbetet på alla grundskolor på Gotland. Vi kan nog påstå att det är tidiga insatser i samarbete med elevhälsa, vårdnadshavare och andra aktörer som socialtjänst, BUP och habilitering som är det effektivaste skyddet mot problematisk skolfrånvaro.

Omvärlden - Modermålsenheten:

Modersmålsenheten planerar för att ha en fortsatt beredskap att ta emot elever från Ukraina i de gotländska skolorna, då kriget inte ser ut att upphöra. Då antalet personer på Gotland som pratar ukrainska är begränsat är det svårt att rekrytera lämplig personal i den omfattning vi skulle behöva. Då eleverna efter sin tid i Lotsen blir utspridda på olika skolor, främst på landsbygden, blir arbetet att tillgodose elevernas behov enormt resurskrävande. Från höstterminen är eleverna utspridda på fjorton skolor.

Anpassad skolform

Redan nu har vi kännedom om 18 nya elever på ingång. Detta leder till ökade kostnader för personal samt skolskjutsar. På grund av elevökning har vi även ett ökat behov av medarbetare med rätt behörigheter. Vi har i nuläget 2 medarbetare som läser in speciallärare med inriktning utvecklingsstörning via lärarlyftet för att få full behörighet.

Den stora utökningen av elever gör att vi har ett stort behov av fler lokaler. Av dessa elever vet vi att flera är på tidig utvecklingsnivå med flera tilläggsdiagnoser och ett stort omsorgsbehov. Detta leder i sin tur till stora anpassningar av lokaler.

En sammantagen bedömning av ovanstående fakta gör att vi ser att vår ekonomi inte kan tillfredsställa våra behov så att vi kan bedriva en kvalitativ skola och fritidshem där kunskap, trygghet och omsorg säkerställs. Ekonomin är även ett hinder då det gäller att tillhandahålla ett hållbart och sunt medarbetarskap. Vi ser ett stort behov av att kommande läsår bedriva kompetensutveckling av våra fritidshem.

Kulturskolan

Från delår 2

Under pandemin uppstod en förändring av köprofilen. När instrumentdemonstrationer inte kunde göras, valde fler piano. Samtidigt är köerna långa i gruppundervisningsämnena dans, teater och bild. Med oförändrad ramtilldelning kan endast små justeringar göras för att möta önskemålen, men pianokön har blivit relativt lång. Den som söker, kanske inte kan få pianoundervisning förrän mot slutet av mellanstadietiden. Till andra instrument/solosång finns också kö, men där är väntetiden betydligt kortare. De utvecklingsbidrag som Kulturskolan erhåller från Kulturrådet kan tyvärr inte användas för permanenta kvantitativa utökningar i befintliga ämnen. Utvecklingen går dock sakta mot ett bredare utbud, men där musiktjänsterna ännu kvantitativt utgör den absolut största delen.

Barn-och elevhälsan (BEH)

Barn- och elevhälsan fortsätter att utveckla det hälsofrämjande och förebyggande arbetet, som enligt lagstiftning är det elevhälsan

främst ska arbeta med. I och med förstärkningen av rambudgeten som tillkommit kunde några ytterligare kliv göras i detta. Dock fortsätter majoriteten av grundskolans rektorer att efterfråga ökad tid från Barn- och elevhälsan.

På gymnasiet har kuratorsgruppen under en längre period inte kunnat möta efterfrågan på insatser efter elevernas behov och där extraresurser har tagits in för att på kort sikt hantera läget. För hållbarhet på sikt är analysen att resursfrågan behöver ses över.

Beslutet om att införa en resursskola medförde att vi fick ytterligare en enhet att bemanna, men eftersom det inte fanns en plan för finansiering av elevhälsa kopplad till resursskolan, medförde det att vi fick ta resurser från ramförstärkningen som egentligen hade behövts för att stärka upp befintliga skolenheter med elevhälsa.

Vi ser fortsatt en ökning av antal skolremisser till BUP och andra delar av vården, en ökning av antal tilläggsbeloppsansökningar, en ökning av elever i behov av särskilt stöd, en ökning av elever som ska börja särskola framåt, en ökning av ansökningar till förvaltningens resursskola, en ökning av elever som riskerar att inte uppfylla skolplikten och en ökning av behov av elevhälsans insatser och kompetenser som konsekvens utifrån covid 19 pandemin.

Vi ser också utökat ansvar och utökade arbetsuppgifter för Barn- och elevhälsan som konsekvens av omställningen till God och nära vård/hälsa genom hela livet som regionfullmäktige beslutat ska ske.

Med resursförstärkning kan vi även se att vi skulle kunna göra ytterligare kliv i det hälsofrämjande och förebyggande arbetet. Ett exempel är Youth Aware of Mental Health (YAM), en evidensbaserad, hälsofrämjande och preventiv manualbaserad metod.

Wisbygymnasiet

”Under 2022 genomförs en förstudie på Wisbygymnasiet inför en eventuell start av särskild undervisningsgrupp på ett nationellt gymnasieprogram för elever med NPF, som har särskilda behov av struktur, individuella anpassningar och en lugn arbetsmiljö. Utbildningen skall utformas efter varje elevs unika förutsättningar och behov med utgångspunkt i engagemang, bemötande, individualisering, kunskap och trygghet. Målet är att eleverna ska utveckla de kunskaper, färdigheter och förmågor som krävs för att ta sig vidare i livet. Skolarbetet kommer att ledas av förstelärare och ämnesbehöriga pedagoger med NPF-kompetens.”

”De kurser som krävs för grundläggande behörighet till högskoleutbildning ska ingå i programstrukturen för alla yrkesprogram. Elever ska dock ha möjlighet att välja bort delar av det som krävs för grundläggande behörighet. För att säkerställa elevers rätt att läsa det som krävs utan att minska yrkesinnehållet utökas programmets omfattning, både vad gäller antalet gymnasiepoäng som garanterad undervisningstid.

Utökningen av undervisningsvolymen kommer innebära såväl en kostnadsökning som rekryteringsutmaning av personal samt ytterligare behov av lokaler och undervisningsresurser. Reformen riskerar även påverka kollektivtrafikens turlista och andelen elever som behöver inackorderas. En revision av programmets timplaner genomförs under läsåret 2022/23.”

Lagändringarna tillämpas första gången på utbildning som påbörjas höstterminen 2023

”Antalet innevånare i åldersgruppen 16–18 år som kan söka till Wisbygymnasiet kommer under den närmaste femårsperioden att öka med 272 (14 %). Prognosen är från 2021-04-01 och bygger på Statisticons beräkningar med demografisk framskrivning samt antaganden om byggnation och arbetsmarknad. Idag är 1577 elever inskrivna på skolan vilket motsvarar ca 80 % av populationen. Om

ökningen blir proportionell så innebär det ett behov av ytterligare 225 platser. Som jämförelse motsvarar gymnasieskolans ökade lokalbehov ungefär Vuxenutbildningens nuvarande lokalvolym. Eftersom även Vuxenutbildningen är i en expansiv fas behöver en lokalöversyn skyndsamt genomföras där även förvaltningens övriga verksamheter inkluderas.”

Vuxenutbildningen

Validering för kompetensförsörjning och livslångt lärande

”Riksdagen har beslutat om regeringens förslag till ändringar i lagar som gäller skola och livslångt lärande. Lagändringarna innebär att kommuner blir skyldiga att se till att alla som vill få sitt kunnande kartlagt eller prövat inför en utbildning inom komvux ska få det. Dessutom förtydligar lagändringarna vad som menas med validering av kunskaper samt hur dokumentationen av validerade kunskaper ska se ut. Lagändringarna börjar gälla den 1 januari 2023. Region Gotland har beviljats ett projekt Strukturer för validering – Gotland motsvarande 2 863 400 (varav Region Gotland medfinansierar 50%) av Tillväxtverket.

Projektet ska verka för att stärka Gotlands kompetensförsörjning genom att utveckla validering som verktyg och bidra med kunskapshöjning om validering bland relevanta samhällsaktörer. Projektet har startats upp projektleds av Vuxenutbildningen. Den nya lagändringen kommer påverka hur Vuxenutbildningen organiseras och designar lärartjänster. Det kommer även ställa ännu högre krav på studie- och yrkesvägledarnas kunskaper om kartläggning av kompetens och kunskaper.”

Lärcentrum – utvecklas

”Vuxenutbildningen kommer under 2023 att anställa en samordnare för Lärcentrum. Detta är en nyinrättad tjänst som syftar till att initialt bygga upp kontakter med högskolor och universitet avseende distans- och hybridutbildningar för att bredda utbildningsutbudet på

Gotland. Det kan även innebära att upphandla utbildningar på högskole- och universitetsnivå utifrån specifika behov.”

Folkhögskolan

Från delår 2

Utvecklingen i Folkhögskolans verksamhet är stabil och framtidsutsikterna med nya kurser i odling, hushållning och omställning tros fylla ett viktigt samhälls och beredskapsbehov i tider av oro och osäkerhet,

En utveckling av Enter/Autismspektrasyndrom med profil i programmering och spelutveckling förväntas växa under de närmaste åren.

Planering och samverkan i projekt HUB Hemse med sjukvården och arbetsmarknadsavdelningen är ett viktigt steg för att fånga upp individer som varesig

Arbetsliv och Etablering

Ukraina och omvärlden

Vi ser behov av ökat arbete kring flyktingar från Ukraina för att de skall kunna må bra och etablera sig i samhället enligt behov. Kommande migrationspolitiken betyder neddragningar av antalet kvotflyktingar vilket också innebär att avdelningen behöver se över sitt interna arbete för att skapa rätt förutsättningar.

Avdelningen förväntas fortsätta utveckla samarbeten med bemanningsenheten för att skapa förutsättningar för att personer som står längre ifrån arbetslivet skall nå arbete. En förväntat utveckling är att avdelningens arbete med HR-centralt skall utvecklas för att Region Gotlands egna verksamheter skall kunna ges goda förutsättningar att öka sin breddade rekrytering. Vi förväntar också att vi genom vår samverkan med skolformer och vårt arbete med kopplingen mellan skola och arbetsliv utifrån bland annat

studie- och yrkevägledningsorganisationen skapar ökade förutsättningar för att möta kompetensförsörjningsbehovet.

Ökade statliga och lokala satsningar

Genom den nya överenskommelsen mellan Arbetsförmedlingen och Region Gotland förväntas skapa tydligare processer i samverkan för att flera skall kunna etablera sig i arbetslivet. Det finns förväntade satsningar som vi inom överenskommelsen skall kunna förverkliga under kommande år. Bland annat genom att i samarbete skapa förutsättningar för att arbetsgivare skall kunna anställa fler genom breddad rekrytering.

Ungdomsavdelningen

”Projektet inom skola/fält - Att främja skolnärvaro och Ungdomar i offentlig miljö kommer avslutas i december. Projektet kommer att permanentas och implementeras inom avdelningens ordinarie verksamhet. Idag arbetar samma personer inom de båda projekten, då detta upplevs problematiskt så kommer uppdragen att delas. Vissa personer inom avdelningen kommer arbeta med fältverksamhet och andra specifikt med att främja närvaro i skolan. Detta arbete görs av fritidsledare som en del av "övrig ungdomstid".

Ett uppdrag att tydliggöra arbetet med öppen fritidsgårdverksamhet har resulterat i att avdelningen kommer fortsätta att arbeta med ”Chartern”. Den bygger på evidens och forskning inom området och har reviderats av över 200 europeiska ungdoms organisationer och verksamheter. Den ligger som grund till flera kommuners arbete med öppen ungdomsgårdsverksamhet både inom verksamhet men även på politisk nivå.”

Väl mött

Bo Eriksson
Avdelning Stöd och Utveckling